

Başvekilin radyodaki hitabesi

Doktor Refik Saydam, millî korunmayı kuvvetlendirmek için hepimize düşen vazifeleri plân halinde gözümüzün önüne serdi

B. Hitleri dinlerken

Son nutuk dünyanın nereden geldiğini, nereye gittiğini aydınlatmak bakımından bir sifre anlatırına benzer. Üzerinde etrafı surette durmak zahmete değer.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

İki gün evvel radyo başında B. Hitlerin nutkunu dinlerken, bana şu his geldi ki, karşımda bir insan değil, bir yarımadag var ve bunun etrafı lâv sağlığını görüyor ve işitiyorum.

Vakit vakit radyoda B. Hitlerin bir çok nutuklarını dinledim. Nazînin iş başına gelmesinin dokuzuncu yıldönümü vesilesi söylediği nutuk kadar canısını hiç duymadım.

Gözünüzün önüne bile bile ve istiyeyiz omuzlarına dağlar kadar mesuliyet yükü toplayan bir insan getiriniz. Silâh arkadaşları bir taraftan çöl sıcaklığında, diğer taraftan sıfır altında 42 derece soğukta eziyet çekiyorlar. Gırgıltı mücadele dünyaları tutmuştur. Milletinin taşıma takatleri son hadlere kadar gerilmiştir.

Bu haller karşısında içini boşaltmak ihtiyacını hissediyor ve ne yapıyor, ne yapacağı, bugünkü ve yarınki dünya hakkında neler düşündüğünü bir buçuk saatlik bir konuşmaya sıkıştırarak bütün dünyanın gözünde canlandırmanın yolunu buluyor.

B. Hitlerin adı anılınca bitaraf olabilenler pek azdır. Derhal ya fâdîlî sevgi, veya şiddetli nefret belirir.

Gelin de biz bitaraf olmağa çalışalım ve bu nutku tarihe mahsus geniş ölçülerle hep beraber kusbakış tahlil edelim.

Her ferdin, her muhitin, her milletin bir takım menfaatlerden, ihtiyaçlardan, ananelerden, telâkilerden, düşüncelerden ibaret birermayesi vardır. Bunlar her tarafa kök salmıştır. Kısım de taş kesilmiş, değişme ve iyileşme imkânlarını kör etmiştir. Bu korkulu düzenden biraz uzaklaşmaya kalkarsanız bir çok menfaatlere ve ihtiyaçlara dokunursunuz. İçinde yaşadığınız muhitin ve devrin bütün köklü menfaat ve ananeleri karşınıza dikilir, sizi çok etmiye çalışır.

Tarihin akıttığı getirdiği kurulu düzene olan bağlılık, Almanya'da belki de dünyanın her yerinden fazladır. Büyük Fedriklerin, Bismarkların, tam Alman ölçüsüne düşünen yüzlerce fikir ve sanat adamının bütün gayretlerine rağmen Alman milleti tam manâsıyla birliğe varamamış, umumi menfaati her işte ölü tanımayla almamıştı. Türlü türlü sınıf, zümre, din, mezhep, parti ve menfaat farkları ve mahallî hükümetlerin hanedanına, idaresine ve kalına ait kıskançlıklar ve ayrışıklıklar Almanların müşterek çalışma kudretini kemiriyor ve gevşetiyordu.

İşte bu Almanyanın karşısına günün birinde bir halk çocuğu çıkıyor. Kurulu nizama hiç ilfeti yok. Bunu bilmiyor ve bilmek istemiyor.

Alman milleti, bütün bir dünyaya karşı yorucu ve yıkıcı bir mücadeleden sonra yerlere serilmiş, kendine ihtimad ve saygısı kalmamış. İktisadî sistemi çökmüş. Müstemlekeleri ve ana topraklarından bir kısmı silâhla beraber elinden alınmış.

Resmî hayatıki mertebesi onbaştığı geçmiyen bu halk çocuğu yalnız Almanyanın menhus taline galebeyi kâfi görmüyor. Mevcut nizamı hiçe sayarak, bütün köklü anane, terbiye, telâkî ve menfaatlere ve her türlü ihtilâf sebeplerini bir kazanda kaynatmayı ve milletin irade ve enerjisini kendi emri altında birleştirerek tam verimle bir takım hedeflere sevk etmeyi tasarlıyor. Pek iyi biliyor ki başarmasa kendisine deli diyecekler, taşıyacaklar, haka'atler içinde dövrerek öldürecekler, fakat gâst uğruna bunları gözüne alıyor. (Devamı Sa. 3, Sü. 5 de) /

Halk zararına menfaat temin etmek istiyenlere hayat hakkı yoktur

Milletler, ya bütün fertleriyle var olacaklar veya yok olacaklardır

Başvekil, bozgunculuk havası yaratmak istiyenlere karşı da ihtarda bulundu

Ankara, 1 (A.A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam, bugün saat 20.15 te aşağıdaki konuşmayı yaptı:

Aziz yurddaşlarım,

Epeyce bir zamandanberi sizinle görüşmek fırsatını bulamamıştım. Bugün buna imkân elverdi. Pazar gününü seçmekten maksadım da uzunca ve rahatça konuşabilmek imkânının her iki taraf için mümkün olmasındadır. Bugün size Türkiye'nin harici politikasından bahsetmiyeyim.

Dünya buhranının başladığı günde takarrür eden ve millî suura dayanan harici siyasetimiz ilk günlük vasfından ne bir şey kaybetmiş, ne de herhangi ufak bir tebeddül göstermiştir. Ne dedikse, ne karar verdikse gene oradayız. Değişmiş hiçbir şey yoktur.

Bugün sizinle politikadan ve bunun da günün herhesçe önemli görünen olaylarından bahsedeyim. Millî korunma kanununda yapılan yeni değişiklikler, Büyük Millet Meclisince kabul edildi. Yarın resmî gazete ile yayımlanacaktır. Bunun için evvelâ bundan başlayacağım.

Dünya buhranının zorlu şartları içinde yürüten millî hayatın bugünkü ana davalarını ve bu davaların halî uğrunda hükümetimizin aldığı başlıca tedbirleri ve gene bu uğurda sizlere düşen vazifeleri belirtmek istiyorum.

1939 Eylülünde Avrupa'da başlayarak gittikçe sirayet ve şümulünü genişleterek Afrika'ya, Asya'ya, Amerika'ya geçmiş ve şimdi hakiki bir dünya yangını halini almıştır. Harp, yalnız harbe girmiş olan memleketlerde tahribat yapmakla kalmıyor, aynı zamanda yer yer ve çeşit çeşit ızdıraplar, yoksulluklar yaratarak ve bunlar da dalga dalga, memleketten memleketle geçerek bütün insanlığı saran muazzam bir buhran halini almış bulunmaktadır. Bu sebeple hüküm sürmekte olan buhranın sıkıntılarında yalnız harp içinde bulunan

te ile yayımlanacaktır. Bunun için evvelâ bundan başlayacağım.

Dünya buhranının zorlu şartları içinde yürüten millî hayatın bugünkü ana davalarını ve bu davaların halî uğrunda hükümetimizin aldığı başlıca tedbirleri ve gene bu uğurda sizlere düşen vazifeleri belirtmek istiyorum.

1939 Eylülünde Avrupa'da başlayarak gittikçe sirayet ve şümulünü genişleterek Afrika'ya, Asya'ya, Amerika'ya geçmiş ve şimdi hakiki bir dünya yangını halini almıştır. Harp, yalnız harbe girmiş olan memleketlerde tahribat yapmakla kalmıyor, aynı zamanda yer yer ve çeşit çeşit ızdıraplar, yoksulluklar yaratarak ve bunlar da dalga dalga, memleketten memleketle geçerek bütün insanlığı saran muazzam bir buhran halini almış bulunmaktadır. Bu sebeple hüküm sürmekte olan buhranın sıkıntılarında yalnız harp içinde bulunan

Millî korunma davamızın maddî destekleri millî kaynaklarımız ve millî kuvvetlerimizdir

mulünü genişleterek Afrika'ya, Asya'ya, Amerika'ya geçmiş ve şimdi hakiki bir dünya yangını halini almıştır. Harp, yalnız harbe girmiş olan memleketlerde tahribat yapmakla kalmıyor, aynı zamanda yer yer ve çeşit çeşit ızdıraplar, yoksulluklar yaratarak ve bunlar da dalga dalga, memleketten memleketle geçerek bütün insanlığı saran muazzam bir buhran halini almış bulunmaktadır. Bu sebeple hüküm sürmekte olan buhranın sıkıntılarında yalnız harp içinde bulunan

(Devamı: Sa. 3; Sü. 3 te) +

Maaşlar zamla beraber verilecek

Ücretli memurlar da ay sonunda maaşlarını zamlı birlikte alacaklar

Mussolini

Mussolini de konuştu

Roma, 1 (A.A.) — Stefani: Faşist gönüllü Milis teşkilatının kuruluşunun 19 uncu yıldönümünü kutlama töreni esnasında bu sabah Duce tarafından aşağıdaki nutuk söylenmiştir:

Ölümlere ve dirilere nişanlarını vermeden evvel size tekrar silâha sarılmak gereğini isteyen ve kazanan ihtilâf emektaşlarını Toskana eyaletleri askerlerini selâmlamak istiyorum. Karagömlükler, Afrika'da İspanya-

Ölüme karşı koyan milletin hikâyesi

Dört yazıdan ibaret olan bu serinin birincisi

Yarın 2 nci sayfamızda

Macar Naibi Amiral Horty çekiliyor

Naibin yerine Arşidük Alberecht tayin edilecektir

Bern, 1 (A.A.) — Telemendial: Bir Alman membaından bildirildiğine göre dün Budapeşte'de naip Horty'nin istihlâf meselesi tetkik edilmiştir. Filhakika, söylendiğine göre, naip Horty'nin sihihi vaziyeti etrafındakileri büyük bir endişeye düşürmüştür.

Naibin ailesi efraından birinin ve tercihan oğlunun veya Almanlara karşı sempatisi ile tanınmış olan Arşidük Alberecht'in naip Horty'nin yerine getirilmesi düşünülmektedir.

Kisling Norveç Başvekili oldu

Berlin, 1 (A.A.) — Oslo'dan gönderilen resmî bir Alman telgrafında bildirildiğine göre Quisling Norveç başvekili olmuştur. Bundan evvelki başvekil Azant istifa etmiştir.

Oslo, 1 (A.A.) — Başvekil Quisling, Akershus'da yapılan millî toplantı münasebetiyle, söylediği nutukta ez-cümle İngiltere ile harp halinde bulunan memleketlerdeki Norveçlilerin menfaatlerinin Norveç'in eski zımmadamlarına İsveç tarafından müdafaa edilmesi vaziyetine mümkün mertebe çabuk nihayet vermek lüzumundan bahsetmiş ve demiştir ki:

Norveç'in menfaatlerini korumak için elimizden geleni yapmağa kati surette azmettik. Her türlü şimal vâsilğini reddedeceğiz. Almanya ile sıkı surette işbirliği yaparak Büyük Norveç'i hür bir hale getirmeğe elverişli bir siyaset takip edeceğiz.

Norveç'in kuvvetli ve müstakil hale gelmesinde Almanyanın büyük menfaati vardır.

İngilterenin Uzakşark hava mareşali Sir Robert Brooke-Popham (Resim generali Singapurda dolışırken gösteriyor.)

Rus - Alman harbi

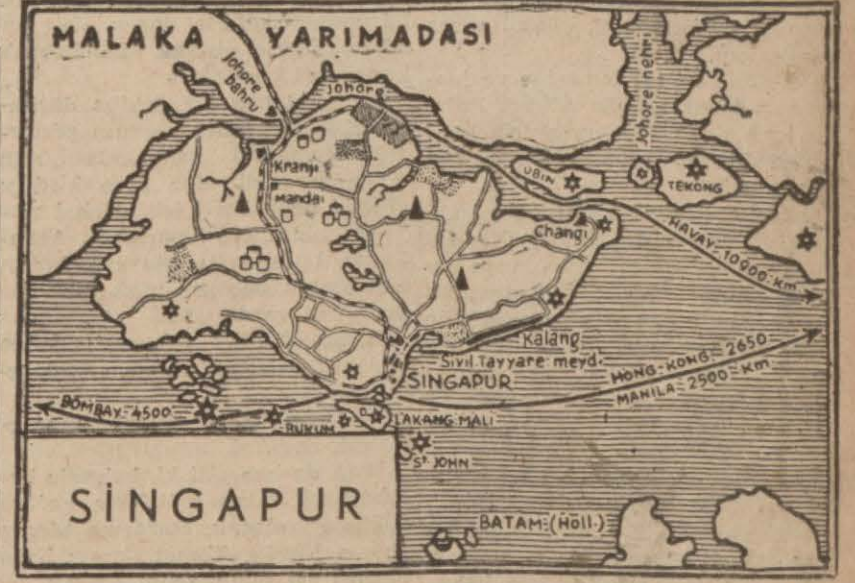
Sovyet mukabil taarruzu devam ediyor

Moskova, 1 (A.A.) — Ögle üzeri nesredilen Sovyet tebliği: Cumartesi - pazar gecesi kitalarımız faşist Alman kitalarına karşı hareketlerine faaliyetle devam etmişlerdir.

Berlin, 1 (A.A.) — D.N.B. Ajansına askeri kaynaktan gelen bir habere göre, 30 sonkâunda safaka la beraber Sovyetler Sivastopol ö-nündeki cember cephesinde bulunan Rumen mevzilerine karşı bir hücum teşebbüsünde bulunmuşlardır. Henüz hüküm süren ve müdafaa-yı çok güçleştirilen kararlığa (Devamı Sa. 3, Sü. 1 de) >>>

Singapur susuz bırakılacakmış Tokyo, 1 (A.A.) — Cepheden gelen yeni haberlere göre, Singapur adası için muharebe başlamıştır. Hızlı japon kitaları bendin üzerinden adaya doğru ilerlerken tayyare meydana, kışla, petrol sarfı ve mühim muvazala yolları gibi önemli askeri hedefler, tayyarelerle motorlî topçu tarafından bombalanmıştır.

Singapur susuz bırakılacakmış Tokyo, 1 (A.A.) — Japonyanın eski Singapur başkonsolosu Ken Surumi, Singapur şehrinin su ihtiyacını temin meselesinin ehemmiyetinden bahsederek Singapur suyunun yamm adadan geldiğini (Devamı Sa. 3, Sü. 2 de) X

İngilizler Malaka yarımadasını tamamen terk ederek Singapur yarımadasına çekildiler. Adayı yarımada ile bağlayan sed dinamitle uçuruldu. Harita Singapur adasını göstermektedir

İngilizler Singapura çekildiler

Adayı Malakaya bağlayan sed dinamitle havaya uçuruldu

Singapur kuvvetli müdafaa hattının gerisinde Japon taarruzuna göğüs germeğe çalışıyor

Saygon, 1 (A.A.) — Yedi hafta fastasız devam eden bir mücadeleden sonra İngiliz kitaları gece jor boğazını aşmışlar ve son tank küçük kanalı geçtikten sonra şosenin altına konulan mayınlar infilâk ederek Singapur karaya bağlayan sed havaya uçurulmuştur. Singapur tebliğinde Malezya muharebesinin bittiği ve Singapur muharebesinin başladığı kaydedilmektedir.

Adanın şimalindeki sivil ahali, tahliye edilmiş ve müdafaa hazırlıklarına harekete başlanmıştır. Jor boğazının sahlinde bütün top lar mevzilerine yerleştirilmiştir. Civar sulara mayın'er döklümüş, ve boğazın medhallerinde bulunan müstahkem adalara kuvvetli top lar yerleştirilmiştir.

japonların bu son engele karşı nasıl harekete geçecekleri suale şa yandır. Singapur usulî dairesinde muhasara mı edecekler, yoksa Hongkong'da yaptıkları gibi derhal müstahkem mevkie hücum mu edecekler? burası meçhuldür.

Japonlar adaya doğru ilerliyorlar Tokyo, 1 (A.A.) — Cepheden gelen yeni haberlere göre, Singapur adası için muharebe başlamıştır. Hızlı japon kitaları bendin üzerinden adaya doğru ilerlerken tayyare meydana, kışla, petrol sarfı ve mühim muvazala yolları gibi önemli askeri hedefler, tayyarelerle motorlî topçu tarafından bombalanmıştır.

Singapur susuz bırakılacakmış Tokyo, 1 (A.A.) — Japonyanın eski Singapur başkonsolosu Ken Surumi, Singapur şehrinin su ihtiyacını temin meselesinin ehemmiyetinden bahsederek Singapur suyunun yamm adadan geldiğini (Devamı Sa. 3, Sü. 2 de) X

Von Clemm Amerikada tevkif edildi

Von Clemm madam Von Ribbentrop'un yeğeni imiş

Vaşington, 1 (A.A.) — Amerikan gazeteleri Von Clemm için büyük başlıklarla yazıyorlar. Alman ırkından olan Von Clemm 20 senedenberi Amerikada bulunmaktadı ve Amerikan tabiiyetine girmiştir.

Von Clemm Nazilerin döviz elde etmek için Belçikalı ve Holandalı tüccarları aldıkları büyük miktarda elmasları gizlemek ve satmakla suçlandı. Von Clemm'in Madam Von Ribbentrop'un yeğeni olduğu, Alman başkumandanlığının raporunu hazırladığını ve Almanyanın Sovyetlerle münasebetlerini kesceğini hat-talarca evelden bildiği söylenilmektedir. (Devamı Sa. 3 Sü. 1 de) >>>

Valiler arasında tayinler

Fazlı Güleç İzmir, Şefik Soyer de Hatay valiliğine tayin edildi

Ankara, 1 (Telefonla) — Bursa valiliğine, eski İzmir valî muavini Fazlı Güleç'in tayini takarrür etmiştir. Hatay valiliğine de, evvelce bildirdiğimiz gibi, eski iase umum müdürü Şefik Soyer tayin edilmiştir. (B.B.)

İngilizler tarafından müdafaaasına büyük ehemmiyet verilen Singapur limanından bir görünüş

MACARISTANDA TÜRKLER

Yazan: Maurus YOKAY

Kahraman Ferit, nihayet sevgilisi Arankaya kavuştu

Beldi tekrar çağırıldı. Hazinenin menfaatini düşünmek de lüzum olduğu için bu yüz yetmiş kese altın temin edileceği emredildi. Kendi serveti olmadığını, bunu halktan da toplayamayacağını söyledi. Küçük Ahmet paşa bir vesile düşürerek bu sırada yanına sokuldu ve şu sözleri fısıldadı:

— Benim varım yoğun senindir. «Evet» diye cevap ver, ben sana vereceğim.

Beldi şu cevabı verdi:

— Hayır, paşam, ben sana bu parayı borçlanmam, çünkü sonra ödeyemem.

Beldinin hayır demesine ve inandığına rağmen Küçük Ahmet Paşa, bir kere daha düşünmesi için kendisine bir ay mühlet verilmesini temin etti.

Küçük Ahmet Paşa, oğlu kahraman Ferit için çıldırdı. Feridin Arankaya olan gizli sevdasını senelerden beri biliyor, hissediyordu. Hatta bunun için Mariyanın düğün günü Feridin kendini göstermesine fırsatlar hazırlamıştı. İki gencin evlenebilmesi için ondan sonra da gizliden gizliye çok uğraşmıştı, fakat Beldinin kararsızlığına, fa-

kat Beldinin kararsızlığına ve bu iş zorlaşmaya imkân olmadığını anladı.

Birlik, sevgili olduğunu mesut etmek için işi şimdi bir fırsat çıkarmıştı. Feride, derhal sefere hazırlanmasını ve Macaristanda gideceklerini söyledi. Delikanlı, Aranka'nın zindanda olduğunu düşündüğü zaten çıldırıyordu. Babasına hiç bir şey söylemeden ellerine sarıldı ve taşkın bir sevgi ve sevinçle öptü.

Baba ile oğul gece gündüz demiyerek yolları tuttular. Aranka ile anasının zindanından bulundukları yere varınca Küçük Ahmet Paşa araştırmalar yaptı, zindan müdürünün bir vakitler canını kurtardığı ve hırsna boğduğu bir adam olduğunu anladı ve kendisini çağırttı. Dedi ki:

— Senden bir iyilik istiyecem, Bayan Beldiyi bir ay için bana emanet edeceksin.

— Sana canım feda, fakat nasıl olur? Bu kadın kocası için rehine diye duruyor.

— Ben sana onun yerine daha kıymetli bir rehine bırakacağım. Bayan Beldi gelinceye kadar oğlum senin zindanında kalacak.

İnce ruhlu Ahmet paşanın zihninde tam bir plan tasarlansın. Hem kadını İstanbul'a getirecek kocasını kandırmasına imkân hazırlayacak, hem de bu esnada Ferit ile güzel Arankayı aynı dam altında bulundurarak iki gencin tatlı bir nişanlılık devri geçirmesini temin edecekti. Zindandan her iki sine cennet gibi görünecek şüphesi yoktu.

Küçük Ahmet Paşa, Bayan Beldi ile yarım saat kadar konuştu. Beldinin teklifini reddettiğini, bu inat yüzünden bütün bir memle-

ketin lüayık olduğu hükümdardan mahrum kalacağını ve zalimlerin elinde sürüneceğini anlattıktan sonra dedi ki:

— Evlatlarımız birbirini seviyor. Bunlar birleşirse aramızda paraca da ayrı gayrı kalmaz. Dostum Beldi, bunun üzerine hiç tereddüt etmeden teklifimi kabul eder, hazinenin istediği parayı verecek hale gelir ve Erdel Beyi olur. Sizi almya geldim, İstanbul'a götürüceğim. Teklifimi kabul etmesi için kocanızı kandıracağım. Lüzumundan fazla doğru olan bu adamı sizden başka kandırarak kimse yoktur.

Kadın yalnız bir dakika düşündü. Küçük Ahmet Paşanın gösterdiği büyüklük karşısında bütün taşaklı erdi. Her şey birden: «Paşa» dedi. Ferit için derhal zindanda bir hücre hazırlandı. Aranka'nın bulunduğu hücreye kapısı olmamakla beraber ufak bir tepe penceresi vardı.

Bayan Beldi, ağıyarak kızına veda etti. Diğer hücreye seslenerek:

— Oğlum Ferit, Aranka sana emanet, dedi.

Kıza da ima etti ki, babasıyla beraber sağ salım gelirlerse Ferit ile düğünleri olacak, başlarına birşey gelirse Küçük Ahmet Paşayı baba bilecek ve onun gelini olacak.

Ferit ile Aranka için tatlı günler başladı. Tepe penceresinden birbirlerine ellerini uzatıp saatlerce elele duruyorlar, konuşuyorlardı. Birer sandığa tırmanarak yüz yüze gelebiliyor ve senelerce süren hasretten sonra birbirlerini doya doya seyretiliyorlardı.

Ferit, Arankaya İstanbul'u anlatıyordu. Boğaziçinde yerleşeceklerdi, güneşler içinde ömür sürceklerdi, bütün dünya kendilerinin olacaktı. Dar, karanlık, rutubetli bir hücrede olduklarını unuttuysalar, kendilerini geniş, güneşli, ferah bir yerde hissediyorlardı. Günler su gibi akıp geçiyorlardı.

Arada bir Aranka anasını, baba sinin hatırlıyor, üzülyordu.

— Ah, Ferit, diyordu, korkuyorum ki senin güneşli İstanbulunu hiç göremeyeceğim, hasretini çekeceğim, büyük saadete kavuşamıyacağım.

Babam, bakalım buraya sağ salım geleceğim mi? Ona bir şey olursa ben ölürüm.

Ferit, babası Ahmet Paşanın ne kadar iyi ve yaman bir adam olduğunu ve her işe mutlaka çare bulacağını anlatıyor, kızın üzüntülerini gideriyordu.

Nihayet bir gün halkın sevinç nidaları ile uyandılar:

— Yaşasın Beldi, yaşasın yeni reisimiz, kahrolsun Apaffi! diye bağıryorlardı.

Zindanın kapısı açıldı. Bayan Beldi ve Küçük Ahmet paşa göründü. Küçük Ahmet Paşa, Beldi Erdel tahtına oturmuş ve eski prensle adamlarını hudut dışına sürmüştü. Yeni Erdel Beyinin fermanın da elçi Ulug Bey getirmişti.

Bütün Erdel, kurtuluş bayramları içinde cıvılcıktan, Ulug Bey iki gencin nikâhını kıydı. Ümitsiz bir sevgiden sonra gelen bu saadet iki gencin güzelliğini ilâhî bir dereceye çıkarmıştı.

Erdelde hiç kimse din farkını hatıra getirmemişti. Küçük Ahmet Paşa ile Ferit Beyi zaten tanıyorlar, seviyorlar ve benimsiyorlardı.

İki genç artık İstanbul'a hareketle hazırlanıyor, bir gün Aranka, Feridin boynuna sarıldı;

Şehir Haberleri

Belediye Meclisi bugün toplanıyor

Sanayi müesseselerinin kurulacağı yerler tesbit edilecek

İstanbul Umumi Meclisinin üçüncü intihap devresinin dördüncü yılı toplantıları yarın saat 14 de başlayıyor. İlk toplantının ruznamesinde seçtikleri madde vardır. Bunların yedincisi şudur:

«Sanayi müesseselerinin kurulacağı mntakalar hakkında idnetesinin devresinde verilen teklifin tetik ve müzakeresi...»

Bu birkaç kelimenin arkasında İstanbulun iktisadi hayatına ait çok esash meseleler, çok derin menfaat çatışmaları vardır. Teklifin esası, Prost projesidir, fakat bu işin içinde kimsen bir şehir mimarının salâhiyetini aşan çok derin ve esash meseleler vardır ki şehir ve memleketin menfaati, alâkalı müesseselerin menfaat ve inkişafı, gayet geniş bir sahaya dağılan İstanbul halkının kendi muhtelifinde çalışma imkânı bulmasından tetik edilemeyeceği mühtaktır. Bunun için alâkalı sanayi erbabı, bu müesseselerde çalışan işçilerle de danışıldıktan sonra kararlar alınması ve tabii ihtiyaç ve istidatların acele bir kararla, anladan, dinlemeden allak bullak edilmemesi çok faydalı olur. Dün sanayi müesseselerinde alâkalı birkaç okuyucumuz matbaamıza kadar gelerek bu noktalarla tam zamanında dikkati çekmemizi istediler.

Bunların haber verdiğine göre ortada bir de arazi spekülasyonu meselesi vardır. Mntakaların tahdid hakikdi rivayetler üzerine şimdiden arazi fiyatları yükselmeye başlamıştır. Bu yükselme, arazi sahipleri tarafından sarfedilen bir emek neticesinde olmayacaktır. Belediye tarafından umumî menfaat namına verilen bir kararın doğuracağı kıymet farkında Belediyenin de kuvvetli bir pa-yı olmalıdır.

Yağ fiyatları büyük bir hızla yükseliyor

Sade yağları ile tereyağ ve zeytin yağı fiyatlarının büyük bir hızla yükseldiğini nazari dikkate alan İstanbul işe müdürü B. Mümtaz Rek, bu ehemmiyetli işe el koymuş ve şehirde mevcut yağ stoklarını süratle tesbitine başlamıştır. Öğrendiğimize göre, son günlerde piyasadan çekilen ve fiyatları çok yükselen beyaz peynirler hakkında, Ticaret Vekâleti işe müdürlüğüne bazı emir ve salâhiyetler vermiştir.

— Bey'im, dedi, senden büyük bir ricam var, beraberce Peşteye giderek son bir vazife yapacağız. Mariya bana her şeyi anlattı. Hepimiz saadetimiz o zavallı kıza borçluymuz. Peşteye Margaret adanmış gidecek kullerinin havaya savrulduğu yeri ziyaret edeceğiz, hem de zavallı kıza bir mezar yaptıracağız.

Feridin gözleri yaşardı, asil ruhlu kıza sonsuz bir sevgi ile bacağına bastı.

İstanbul'a hareketlen evvel Margaret adasına gittiler. Mariya ile kocası da beraber geldi. Mariya, kendisiyle yavrusunu kurtaran zavallı kızın kullerinin savrulduğu yerlere minnetle yüzünü sürdü.

(BİTTİ)

VATANIN EDEBİ ROMANI:

TEFRIKA No. 25

Yazan: Karen Bramson

Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

BİR AKŞ GECESİ

Bancaya yanına almamış olsaydı Lüsüyen öldürmüştü. Demek ki aklı ve ıradeyi aşan bir kuvvet vardı, o da kader ve kismet idi... Kader katil olmasını istemişti...

Bütün bunları düşünüyor ve fikirlerini doğru buluyordu. Fakat gel de bunu on iki tane jüri azasına anlat! İstemiyeler öldürmüştü. Bu cihetle viedan azabı duymuyordu. Kadere kurban gitmişti. Buna şüphesi yoktu.

Şimdi Lüsüyenin ölümlünün açtığı boşluk nasıl dolacaktı? Buna merak ediyordu. Her ölen insan bir boşluk bırakıp gider. Tıpkı yarış hayvanlarından birisi meydandan çekilince nasıl bir başkası onun yerini alırsa hayat meydanından geçiren insan da yerini bir başkası dolışlını cebine koymasına sebep olmuştur. Lüsüyenin bıraktığı boşluk nasıl ve kimin tarafından doldurulacaktı? Bu ölümlün neye faydası olacaktı?

Jak kendi kendisini arkadaşının ölümlünün açtığı boşluk etrafında dolayış gibi hssediyordu. Tıpkı bir leşi parala-

Dünya birliği

Kurulsun mu, kurulmasın mı?

Ortaya yeni bir barış projesi koyan ve etrafında sekiz milyon taraftar toplayan, Keskin Mühür köyü fahri hemşehrisi Clarence Streit'in neler istediğini dün bu sütunlarda anlatmıştık.

Bu projenin taraftarları şöyle düşünüyorlar:

Dünya, yeni bir Versay muahedesine doğru gidiyor. Bu gidişle yeniden bir Milletler Cemiyeti kurulacak, fakat kaburgası kemikleri yine eksik kalacak. 1960 senesinde de haydi üçüncü cihan harbi...

Eğer kin ve intikam körüklenip giderse bundan başka çıkar yol yoktur. Ortalık sis basacak ve asil insanlık gayeleri ani intikam duygularına feda edilecek.

Bu harbin gayesi, Hitleri durdurmak diye tarif ediliyor. Haydi durdurduk. Eskinin yerine daha iyi bir şey koymazsak ne olacak? Hitleri 1918 senesinde sona Almanyayı duyduğu yeis ve ısyan yaratmıştır. Yeni barışın öngörüsü gidilirse yeni barışın sonrakı yaratılma da yeni yeni Hitlerler yaratması için bile değildir.

Bu fena gidişin önüne geçilecek birlik canlı cereyan da, «hemen birlik» hareketidir.

Bugüne kadar demokrasi âlemi müsbet bir harp gayesi göstermemiştir. Hitler hareketini durdurmak için yalnız silâh ve tayyare kâfi değildir. Nazilik dünyaya kendine mahsus bir düzen vermek iddiasındadır. Bunu bütün teffatla zihinde harzlamıştır. Bu gidiş bastırarak için ondan daha üstün bir düzeni hazırlanması mutlaka lazımdır. İşte «hemen birlik» cereyanı bunu temin ediyor.

Sathi görüşü emellerimiz tasfiyeye uğramamalıdır. Dünya yeis ve felâket içindedir. Harbi çabuk bitirmenin kestirme yolu, Amerika ile İngilterenin bir tek bünye haline gelmesidir. O zaman ikilik kalkar. Hesaplar bir hamlede tasfiyeye uğrar. Amerika ile İngiltere arasında sen, ben farkı hiç kalmaz. Her iş yeni birlik namına, müşterek surette yapılır.

Hitler, hakiktle şu propagandada ısrar ediyor: Demokrasiler acaz içindedir. Zayıftır. Yavaş karar veriler, yavaş yürürler.

Anglo Sakson birliği bir tek vücut haline alıncı iki yüz milyon olgun insan bir bayrak altında toplanmış olacak, müşterek gayeleri uğruna el birliğine işe sarılacaktır. Dünyanın eşini görmediği kuvvetle yeni bir millet kurmamız, Hitleri şaşırtacak ve en yıkıcı silâhlardan daha yıldıracı bir tesir yapacaktır. İsyân ruhu duyan Fransızlar, Çekler, Lehler, Norveçliler, Sırp lar da cesaret bulacak ve Almanyaya karşı ısyandan ürkmeyeceklerdir.

Siyasi istibdat taraftarı o'mıyan her millet dünya federasyonuna müsavî hakla girebileceği kanaati Avrupa milletleri üzerinde Vilsonun on dört maddesinde daha derin bir tesir bırakacaktır. Bu on dört maddenin her birine harbe nihayet vermek hususunda ordulardan fazla rol oynadığını unutmamak lazımdır.

Almanlar, mallarını ihraç edecek piyasayı istiyorlar, hami madde kaynağı mı arıyorlar? Nazi istibdadından kurtulmaları azaresinde federasyonun bütün azaresinde kendileri için umumi bir ihraç piyasası haline gelecektir. Dünyanın bütün hami maddelerini sahipleri arasında karışacaklardır.

Böyle bir programın sanimi olarak tatbik edilece-

Streit'in barış projesini isteyenler ve istemiyenler

Geçen harpte Ford bir barış gemisi tertibine kalkmış, her memleketten murahhaslar çağırılmış. «Hemen birlik» hareketi de Ford'un barış teşebbüsünden farkst bir hayaldir. Hatta harp zamanı için tehlikelidir. Çünkü bir kısım adamların hayalleri kapılmalarına yol açar.

Bir takım küçük şirketler bir araya gelip bir tek büyük şirket kurmaya karar verebilirler, fakat milletler bir şirkete kıyas edilemez. Milyonlarca insanın yalnız maddî varlığına değil, ruhuna da kök salmışlardır. Hem bugünün, çok ince bir smai varlık geçiren, kesif nüfuslu milletler, Amerika birliğini kuran üç hükûmete benzemez. Bunlar nüfuslarının kazaatı az, zira memleketlerden ibaretti.

«Hemen Birlik» hareketi, ticaret serbestisi vadediyor. Bunun neticesi ne olacak? Birliğin kurulduğu gün İngiliz otomobil fabrikaları kapılarını kapayacak, çünkü Amerika fabrikaları rekabet edemeyecek... Buna karşı Amerikan yün mensucat fabrikalarının işçileri sokakta kalacak, çünkü İngiliz fabrikaları rekabet imkânını bulamayacaklar. Avustralya yapacağını, Amerikada hayvan yetiştirenleri mahvedecek. Buna karşı Amerika çelik fabrikaları Avustralya fabrikalarını söndürecek. Avrupa daha az işi ücretle ihtisâl yapmışa dolayısıyla Amerika fabrikaları kapanacak. Bu yüzden kopacak felâketlerin tesiri, on dördüncü asırdaki veba salgınının dehşetini aşacak.

Dünyada umumi bir ticaret serbestisi kurulabilecek şöyle dursun, Britanya imparatorluğu içinde gümrük duvarlarını yıkmak için yapılan teşebbüsler bile akamete uğramıştır. İşler yalnız iktisadi tarafta değil... Bugün kralları ve memleketleri için döşenen İngilizler (Devamı Sa: 3 Sü: 7 de) ==

İzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Yeni millet içinde İngilizlerin hakim mevkiye olmalarından korkmaya lüzum yoktur. 130 milyon Amerikalı, yetmiş milyon İngiliz, Avustralyalı, Kanadalı, İrlandalı, cenubi Afrika'lı ve Yeni Zelandalıya karşı ikide bir nisbette ekseriyet halinde bulunacaktır.

Lüzumsuz masraflar ve tahditler kalkınca her şey ucuzyacak, bollanacak, her ferdin geçim seviyesi yükselcek, milletler arasında ki kin, nefret, vehim ve şüphe yerine umumi sevgi ve iş beraberliği geçecektir. Toprağın altına gömdüğümüz milyarlar kıymetinde hareket altınımız, dünyanın geri kalan yerlerinin serî bir inkişafa kavuş-

Günden Güne

Can damarı

Uzakjarkta Japonlarla dövüşen demokrasilerin güvendikleri bir müttelikleri var ki insanı çok boldur, fakat silâhları bu bollukla mütensaz değildir. Demokrasiler, bu müttelike silâh yetiştirmeye çalışıyorlar. Japonların bir taraftan muhtelif yerlere saldırırken bir taraftan da bu silâh yardımı kesmek için ne bahasına olursa olsun ele geçirmek istedikleri bir yol var ki buna, bildiğimiz gibi «Birmanya yolu» yerine «Çin can damarı» demek daha doğru olur.

Adı çok geçen bu can damarı nasıl bir yoldur. Bunu öğrenmek için, B. Roosevelt'in yolunu durumunu anlamak üzere Çine gönderdiği mütehasss Dan Arnsstein'in yazdıklarını okumak enteresan olur.

Bu mütehasss diyor ki:

«Birmanya yolunu ilk gördüğüm zaman, bu inanılmaz büyük yolun son düzlüğü ve Çindeki son noktası olan Kunning'de bulunuyordum. «Allahım! Bu yolu bugün içinde tırnaklarla kazıyalım» diye haykırarak Amerikan hakkı var. Kunningden başlayarak bu yol, Birmanyanın delik deşik edilmiş tepelerinde dolambaçlanarak 1155 kilometre tutuyor. Bu yol, doğru bir çizgi üstünde olsa, 500 kilometre uzunluğunda olurdu. Yeni olan bu yol, 2000 yıl önce Seddi Çin'in inşaatı daki teknikle yapılmıştır. Yü üstündeki her köy işçileri ve yol usullarını temin etmektedir. Bu işçi ve ustalar yiyeceklerini ve kayayı demek için aletlerini beraberlerinde getirmektedirler. Çıkarılan toprağı kütellere doldurup kaldırmaktadırlar.

Amerikalı bir işçi, on yaşımdaki çocukların katlandıkları şartlar içinde çalışmak istina eder. Büyük toprak köküntüler, 300 metrelilik uçurumlar, bombaların meydana getirdiği büyük çukurlar yolu çok tehlikeli hale getiriyordu. Çinli bombalar alırdıyorlar. Bir terümlerimize bize anlatıldığı göre bir çukur açmak Japonlara bin dolara, bu çukuru doldurmak Çinlilere iki kurusma mal olmaktadır.

Bu yolda hava akınlarına, toz dumana, döküşlere, üstünden bir defada yalnız bir tek tekerlekli vasa geçmeye elverişli esniyen ve sallanan köprülerle rastlanıyor. Birmanya yolunda minakaleyi güçleştiren yağmur, köküntüler ve bombardmanlar değil, kilometrelerce formalitelerdi. Yü gümrük binaları doludur ve Kunning'de şoförler en yakın konak yerine geçilecek mülâhasesini almak için sekiz bürödan geçmek zorundadırlar.

Bununla beraber bu iptidai yoldan her gün, Çine silâh götüren uzun bir kamyon kafilası geçmektedir.

İşte, Çinin can damarı, böyle bir damardır.

KÖR KADI

TAKVİM

2 ŞUBAT 1942

PAZARTESİ

AY: 2 — GÜN: 1 — Kasım: 87

RUMİ:1357 — İkinciakrım: 20

HİCRİ:1361 — MUHARREM: 15

VAKİT ZEVALİ EZANİ

GÜNEŞ: 7.11 1.46

ÖĞLE: 12.28 7.02

İKİNDİ: 15.09 9.43

AKŞAM: 17.26 12.00

YATSI: 18.58 1.34

İMSAK: 5.30 12.04

EVKÖŞESİ

Bütün köfte

Yemek meraklısı bir dostumun tarif ettiği bu köftesi bugün ben yapıyorum. Okuyucularına da tarif edersem belki yaptırın olur. Bir kilo sığır eti iki, hattâ üç defa makineden geçirilecek, incecik doğranmış iki baş soğan, maydanoz, iki yumurta kırılarak tuz ve biber ilâve silâ gayet iyi yoğrulacaktır. On beş, yirmi santim boyunda ve yuvarlak bir şekil verilerek, ya bir tepsi veya hut dibi düz bir tencereye konacak, üzerine hafif un serpillecek, tepsinin içine bir miktar su ve bir kaşık yağ konacak, ufak ufak doğranmış havuçlar da etrafına dizilecek, fırına sürülecek veya tencereye konmuşsa ateşte pişecek.

Kürklerin muhafazası

Yağmurdan ıslanmış bir kürkü sıcağı bir odaya asmak. İnce bir de-ğnekle çarparak vurma, fırın ile tıy-ğırın doğrusuna fırçalamak. Bu hare-ketler gayet hafif olmalıdır. Kol ve yaka kırırlarını benzine temizlemeli-dir.

EV KADINI

